Gezi'den Geleceğe: Yerel Demokrasi İnisiyatiflerinin Eşiği

Yaklaşık 10 yıl sonra bugün çok daha net görüyoruz ki, Gezi birçok yönden kritik bir dönüm noktası. Gezi'yi ve hemen sonrasında şekillenen park forumlarını öteden beri var olan paylaşma, dayanışma, anlama, anlatma, söz üretme ve söyleme gibi özne olma pratiklerinin her birinin kitleselleşerek vücuda geldiği, birleştiği ve ilan edildiği ânın başlangıcı olarak düşünebiliriz. İktidar(lar)ın baskısına ve kontrolüne karşı direnirken mekânı, anlamları ve ilişkileri eşitlikçi, özgürlükçü, paylaşımcı ve katılımcı biçimde dönüştürme ve tüm bunları ifade etme deneyimi olarak tanımlamak yanlış olmaz. Bir diğer öne çıkan durum ise içinde barındırdığı farklı anlamlar ve mücadeleler arasında Gezi'nin bir yaşam alanı olarak kenti demokratik ilkelere yaslanarak dönüştürmeye yönelik eylemler bütünü olmasıydı. Çeşitli siyasi görüşlerin ve toplumsal grupların bir araya gelerek farklılıklarını ortaya koyarken aynı zamanda karşılıklı olarak birbirinden öğrendiği, ortaklıklar geliştirdiği bir zemin oldu. Bu da Gezi'yi yerel demokrasi için önemli bir eşik hâline getirdi.

Peki, Gezi bunu başardı mı? Bu, tarihin içerisinde belirli zaman aralığına sıkıştırılarak cevaplanamayacak büyüklükte bir soru. Zira Gezi gibi kritik toplumsal olayların dönüştürücü gücü ve etkileri zamana ve mekâna yayılıyor. Hayatın birçok alanına nüfuz ederken kendini bazen görünür bazen de görünmez kılıyor. Bitmeyen bir süreç olarak düşündüğümüzde Gezi mücadelesi, özellikle hukukî alanda olmak üzere bütün haklılığıyla yaklaşık on yıl sonra bugün de devam ediyor. Bir yandan da mücadelenin emektarlığını yapanlara verilen hapis cezalarıyla, yerel demokrasi inisiyatiflerinin de cezalandırılmaya çalışıldığı koşullarda bu deneyimler varlığını sürdürmeye çabalıyor. Diğer yandan ortak keseni yerel demokrasi olmak üzere kente ait birçok unsur ve alanda kendini hatırlatıyor.

Kısaca Gezi ve park forumları belirli bir zaman aralığında donup kalmış bir sabitten öte; süren, dönüşen ve dönüştüren dinamik bir süreç ve bugüne taşınan izleri yerel demokrasinin yarınına dair olası temel dayanaklarını ve ipuçlarını da barındırıyor. Tüm bunlar şartlara, deneyimlere ve gereksinimlere göre dünü, bugünü ve yarını birbirine bağlayan Gezi ile başlayan sürecin izini sürmeyi önemli hâle getiriyor. Buna bağlı olarak dosyada Gezi ve sonrasındaki dinamiklerin; kent ve ekoloji hareketleri, yerel demokrasi inisiyatifleri, kent planlaması, kent yaşamına dair karar alma mekanizma ve süreçleri, hak mücadelesi gündemi ve protesto mekânları olarak kent meydanları üzerindeki etkilerine bakıyoruz.



Fotoğraf: Berkî Dindar

2013'TEN BERİ GEZİ

İllüstrasyon Dilara Akbal